

ÖNSÖZ

Antalya Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak merhaba.

Değerli okuyucular,
Antalya Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak merhaba.
Okulumuzda yayınlanmakta olan dergilere bir yenisi eklendi.
“Ekinoks” dergisiyle yine sıcak bir merhaba!

Dergimizi çıkarmaya 2019-2020 Eğitim – Öğretim yılı başında karar verdik. Bunun için başlarken beş öğrenciyle yola çıktık. Gün geçtikçe çalışmalarımız biraz daha duyuldu ve dergi ekibimizle kocaman bir aile olduk. Çünkü her toplantımızla sesimiz biraz daha duyuldu. Dergiye yazılarıyla katkı sağlamak isteyenler de bu nispette arttı.

Dergimize, hayat yolcuğuna başlarken emekler gibi önce en yakınımızdan başladık. Okulumuzdan, ilçemizden, ilimizden... Böylece konularımız, en yakınımızdan uzağa doğru dizildi. Bir ayağımız yerelde gezinirken diğer ayağımızla da evreni adımlamayı umduk. Dergimizi hazırlarken bunun bir okul dergisi olduğunu da unutmadık. Sürecin tamamını öğrenci ve öğretmen işbirliği ile yürüttük. Dolayısıyla konularımızı seçerken, arazi çalışmaları yaparken hep birlik çalıştık. Araştırmaları, arazi çalışmalarını öğrencilerimizle birlikte yaparken öğrencilerimizde önemli kavrayış değişimlerinin olduğunu da sevinçle gözlemledik. Zira bu ortak emek, öğrencilerimize hem bir konunun araştırılması, araştırma sonuçlarının değerlendirilmesi hem de sosyal olarak gelişmesi imkanını sağlamış oldu. Çalışmalarımızın ertesinde öğretmenler olarak gözlemlerimizi paylaştığımızda, öğrencilerimizin dergi çıkarma sürecinde kendilerine olan özgüvenlerin ciddi bir artış olduğunu gördük.

Çalışmalarımızın içeriğiyle ilerleyen sayfalarımızda tanışacaksınız. Bu nedenle içerik konusuna burada daha fazla detaya girmeyeceğim. Ama çoğu zaman dokunduğumuz, yaşadığımız fakat tüm yönleriyle anlayamadığımız şeylerden bir kısmını sizlere naçizane sunacağız. Dolayısıyla bu yazılardan sonra çevrenize daha farklı bakacağınıza sizi temin edebiliriz.

Dergimizin çıkmasına kadar geçen sürede yalnız olmadığımızı da bir kadirşinaslık göstererek burada belirtmemiz gerekir. Bu nedenle başta emeği geçen başta okul müdürümüz Osman MUSARA olmak üzere tüm yönetici kadromuza, bizi çalışmalarımızda hiçbir zaman yalnız bırakmayan Coğrafya Zümre Başkanımız Mevlüt Can SARISOY’a, dergimize isim koyan coğrafya öğretmenimiz Meryem AKSOY’a, sürekli desteklerini yanımızda hissettiğimiz edebiyat zümresi öğretmenlerimiz ve dergimizi destekleyen ancak burada adlarını sayamadığımız tüm kişi ve kurumlara, sahada her zaman yer alarak gecesini gündüzüne katan ve derginin ete kemiğe bürünmesini sağlayan bütün öğrencilerimize ayrıca çok teşekkür ederiz. Elinize, emeğinize, yüreğinize sağlık.

Olumlu olumsuz tüm eleştirileriniz için şimdiden teşekkür ederiz. Yeni sayımızda tekrar görüşmek üzere, kalın sağlıcakla...

“

Hep bir adım önde olmak için coğrafya bilmeliyiz. Çünkü coğrafya bizim evimizdir.

Coğrafya Nedir?

Coğrafya nedir? Cevabının basit görüldüğü herkesin bildiği bir kavramdır coğrafya. Bilimsel bir açıklama yapmaksızın açıklamak gerekirse meraktır, sorgulamaktır, şaşırmaktır.

Coğrafya senin evindir. İnsan evini bilmeden evinin içinde ne bulunduğunu bilmeden yaşayamaz, en basitinden hayatını sürdürülebilir bir şekle sokmak için yiyecek içecek miktarını bilmen gerekir. Coğrafya için de bu durum bu şekildedir. Hangi toprakta ne yetiştiğini bilmezsen sen o topraktan verim alamazsın, tatlı su kanalının yerini bilmezsen sen o suya ulaşamazsın. Bu bir nevi meraktan da geçiyor aslında. Merak etmezsen bir şeyi araştırma isteği duymazsın, araştırmazsan da ihtiyacına ulaşamazsın. Araştırmanın sonucunda seni çok büyük şaşkınlıklar bekler. Coğrafya aynı zamanda geçmiş tarihi de öğretir sana. Bunu yaparken de seni geleceğe hazırlar, bir nevi sana ayakta kalmayı öğretir. Coğrafya tarihini bilerek bir hatanın nelere mal olduğunu, bir başarının da nerelere taşıdığını bilirsin. Adım atmayı öğretir. Matematiği öğretir sana. En küçük hesapları yaptırır hiç ummadığın anda.

Kısacası coğrafya biz farkında olmasak da hayatımızda vardır ama bunu bilinçli yaptığımızda her şeyi daha farklı bir gözle izlemeye başlıyoruz. Gölgesinde oturduğun ağacın ismini biliyorsun, faydalarını, bize verdiklerini biliyorsun. Yediklerinin nelerde yetiştiğini biliyorsun. Örneğin herkesin hayranlıkla izlediği kuzey ışıklarının nasıl ortaya çıktığını bilerek izlemen seni hep bir adım önde tutar. Hep bir adım önde olmak için coğrafya bilmeliyiz. Çünkü coğrafya bizim evimizdir.

— Sude Tanca

Burdur Mehmet Akif Ersoy Ün. Fen Edeb. Fak. Coğrafya Bölümü 1. Sınıf öğrencisi,
2018-2019 okulumuz mezunu.

TÜRKİYE’NİN KAPLICALARI VE MADEN SULARI

— Sena Yıldırım - 10A

Sıcak su kaynaklarına kaplıca denir. Kaplıcalar genel olarak kırıklar boyunca yer alır. Kırıklar boyunca derinlere giden sular, magmanın sıcaklığı ile ısınır, hacmi genişler ve kırıklar boyunca yüzeye çıkar. Sıcak su kaynakları, aynı zamanda, bünyesinde çözünmüş halde mineral maddeler içerir. Bu kaynakların suları, tarihi dönemlerden beri Anadolu’da romatizma, bazı deri ve iç hastalıkların tedavisinde kullanılır. Bunun gibi içerisinde çözünmüş mineral madde taşıyan şifalı su veya maden suyu kaynaklarımız da mevcuttur.

GÜNEY MARMARA KAPLICALARI

Güney Marmara kaplıcalar bakımından çok zengindir. Bursa, Balıkesir, Gönen çevresinde çok sayıda kaplıca bulunur. Burada Çekirge, Kaynarca, Yeni, Kükürtlü, Kara Mustafa ve Eski kaplıcalar vardır. Sakarya ilimizde Kuzuluk (Akyazı) kaplıcası. Ilıca Köy ve Kil Hamamı kaplıcaları bulunur. Gönen kaplıcaları, son yıllarda modern tesisleri ile hastalara hizmet vermektedir. Bu kaplıcaların suyu ile Gönen şehrinin bir bölümü de ısıtılmaktadır. Yalova ve Oylat kaplıcaları ile Burhaniye, Susurluk, Balya ve Havran’da da kaplıcalar bulunur. Bu kaplıcaların suları romatizmaya iyi gelir.

BATI VE GÜNEYBATI ANADOLU KAPLICALARI

Batı Anadolu’da Gediz ve Büyük Menderes oluğu ile İzmir Körfezi’nin kuzey kesimindeki fay hatları boyunca çok sayıda kaplıca ve sıcak buhar çıkan yerler bulunmaktadır.

Denizli, Manisa, Aydın ve Muğla illerinde çok sayıda kaplıca bulunur. Denizli çevresinde milattan önceki yıllardan beri faydalanılan Karahayit ve Pamukkale kaplıcaları Buldan’da Yenice ve Sarayköy’de çok sayıda kaplıca vardır. Balçova (İzmir) ve Şifne (Çeşme) kaplıcaları modern tesisleri ile hizmet vermektedir.

Balçova Kaplıcası’nın sıcak suyu ile Balçova Semti’ndeki konutlar ısıtılmaktadır. Bergama’da Güzellik kaplıcası milattan önceki yıllardan beri önem kazanan kaplıcalar arasındadır. Alaşehir, Eskişehir, Kurşunlu, Sart, Salıhlı Çamur Hamamı, Gediz oluğunun güneyinde Bozdağların eteklerinde uzanan fay hatları boyunca dizilmiş kaplıcalardır. Muğla çevresinde de çok sayıda kaplıca bulunur. Köyceğiz Gölü yakınındaki Sultaniye kaplıcasının tarihi bir önemi vardır. Büyük Menderes grabeninde Germencik, Çamur ve Ortakçı önemli kaplıcalar arasındadır.

İÇ BATI ANADOLU KAPLICA VE MADEN SULARI

Afyon Maden Suyu ile Gazlıgöl, Geçek, Kaya, Heybeli, Ömerli, Uyuz, Sandıklı kaplıcaları önemli kaplıcalarımız arasındadır. Kütahya ilinde çok sayıda kaplıca (Yoncalı, Ilıca, Murat Dağı, Emet, Dereli, Gediz ve Aksaz) ile Hamam Boğazı İçmeleri bulunur. Ayrıca Eynal (Simav) kaplıcası, Bilecik'in Söğüt ilçesindeki Çaltı ve Selçuk içmeleri vardır. Eskişehir de bir kaplıca şehridir; Bazı hamam ve evlerde, doğal sıcak su kullanılır. Bolu ve Düzce'de yöresel önemi olan kaplıcalar ve içmeler bulunur. Bolu'da da madem suyu kaynakları vardır.

İç Anadolu'da; Ankara çevresindeki Ayaş, Haymana ve Kızılcahamam kaplıcaları ülkemizde tanınmış kaplıcalardır. Kızılcahamam Maden Suyu da tercih edilen maden suları arasındadır. Ilgın'daki Ilgın, Pozantı'nın kuzeyindeki Çiftehane, Aksaray'da Zığa kaplıcaları vardır. Bor'un Kemerhisar İçmesi; iç ve idrar yolları hastalıklarına iyi gelir. Kayseri, gerek kaplıca gerekse içmece (şifalı su) yönünden zengindir. Bu ilimizdeki önemli kaplıcalar; Tekgözü ve Bayramhacı'dır. İçmeler ise; Boğazköprü, Saz, Yazır, Tülit ve Üzengin'dir.

Niğde'de Sarıkaya Maden Suyu ile kozaklı ilçesinde Kozaklı Kaplıcası; Kırşehir'de Karakurt, Terme, Bukla- maçlı kaplıcaları, Yozgat ilinde Sarıkaya ve Sorgun; Tokat'ta Sulusara; Çorum'da Figani ve Mecitözü kaplıcaları bulunur. Amasya'da Hamamözü kaplıcası ile Kahramanlar İçmesi. Kuzey Anadolu Fay Kuşağı'nda bulunan Havza ve Ladik kaplıcaları, eski çağlardan beri insanlara şifa vermektedir.

GÜNEY ANADOLU KAPLICA VE MADEN SULARI

Hatay ilinde Reyhanlı Kaplıcası ile mide ve bağırsak hastalıklarına iyi gelen Erzin içmesi bulunur. Malatya ilinde Aşağı İspendereve Balaban içmeleri vardır. Kahramanmaraş ilindeki Elbistan içmeleri önemli içmeler arasındadır.

DİĞER KAPLICALAR: Doğu Anadolu'da da çok sayıda kaplıca ve içmeler bulunur. Örneğin; Ilıca, Dumlulu ve Pasinler ile Diyarbakır önemli kaplıcalar arasındadır. Trabzon ilinde Bengisu ve Şebinkarahisar Maden Suyu kaynakları vardır.

Maden suyu veya şifalı su kaynakları: Bunlar, bünyelerinde çözünmüş halde çeşitli mineral madde, klor, sülfat ve bikarbonat taşır. Maden suyu veya şifalı su kaynaklarımız da fay hatları ile genç volkanik sahalardan çıkar.

YARARLANMA ALANLARI

- Romatizma, deri ve iç hastalıklarının tedavisinde
- Enerji üretiminde
- Suların ısıtılmasında
- Konutların ısıtılmasında

Uzay Madenciliği

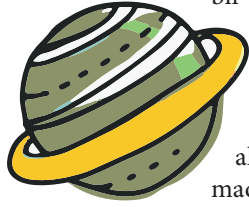
— İbrahim Aykurt - 9C

Dünya nüfusunun hızla artması ve doğal kaynakların hızla tükenmesi nedeniyle yeni kaynakların aranması zorunlu hâle gelmiştir. Dünyadaki doğal kaynaklar artan ihtiyaçlara yetmediği için uzay madenciliği gündeme gelmiştir. Uzaydaki asteroidlerden maden elde etmeye dayalı madencilik çalışmaları uzay madenciliği olarak adlandırılır.

Günümüzde endüstride en çok kullanılan ve ekonomik değeri yüksek olan bakır, kalay, çinko, gümüş, kurşun ve altın gibi maden rezervlerinin önümüzdeki yüz yıl içerisinde tükeneceği tahmin edilmektedir. Üretimi giderek azalan platinyum ve kobalt gibi değerli elementlerin asteroidlerden çıkartılıp Dünya'ya getirilmesi uzmanlar tarafından düşünülmektedir.

Araştırmalara göre en yakındaki 500 tonluk bir gök taşına uzay aracını gönderip ihtiyaç duyulan madenleri Dünya'ya getirmek, 6 ile 10 yıllık bir süre içinde gerçekleşebilir. Tek bir asteroidten maden elde etmenin maliyetinin 2,6 milyar dolar olabileceği hesaplanmıştır. Değerli madenlere sahip olan gök taşlarından çıkartılabilecek demir, nikel, titanyum, altın, manganez, paladyum ve tungsten gibi madenlerin getirisinin yakın bir gelecekte trilyon dolara ulaşabileceği tahmin edilmektedir. Yoğun demir cevheri olan bir gök taşındaki madenin çıkartılması durumunda dünyadaki yıllık demir üretiminin 2-3 katı büyüklüğünde demir elde edilebilecektir. NASA tarafından tespit edilen 16 Psyche (Sayki) adlı gök taşında Dünya'nın demir ihtiyacının büyük bölümünü karşılayabilecek kadar demir olduğu bilinmektedir.

Uzaydan getirilecek madenlerin taşıma maliyetinin oldukça yüksek olacağı düşünülmektedir. Şirketler, uzay madenciliğindeki maliyeti düşürmek için çeşitli projeler üretmektedir. Bu projelere; asteroidlere robotlar göndererek birkaç ton üzerinde maden getirilmesi, küçük boyutlardaki asteroidleri dünyaya getirecek farklı bir sistem geliştirilmesi veya uzay gemileri ile madenin uzay araçlarında işlenerek getirilmesi birer örnektir. Günümüzde uzay madenciliği projelerinin gerçekleştirilmesi, zor ve çok maliyetli olmakla beraber yakın bir gelecekte bu sektörün trilyon dolarlara ulaşabileceği düşünülmektedir.

COĞRAFYANIN TARİHÇESİ

İbrahim Aykurt
9C

İLK ÇAĞ'DA COĞRAFYA

Diğer bütün bilim dallarında olduğu gibi coğrafya bilimi de insan ihtiyaçlarının bir ürünüdür. İlk Çağ'da coğrafya, yaşanılan veya gidilebilen yerlerin tanınmaya çalışılması, basit gözlemler ve tasvirlerle sınırlı kalmıştır. Akdeniz çevresinde koloniler ve şehir devletleri kuran Yunanlar sayesinde, Akdeniz çevresi tanınmış ve tasvir edilmiştir. Bu dönemde yaşamış olan

Tales, Hekatayus, Platon, Erastosthenes coğrafyanın gelişmesine büyük katkı sağlamışlardır. Örneğin Thales, güneş sistemini incelemiş ve Güneş tutulmasının nedenlerini belirtmiştir. Eratosthenes ise dünyanın yuvarlak olduğuna inanarak çevresini hesaplamaya çalışmıştır. Aynı zamanda Eratosthenes “coğrafya” sözlüğünü kullanan tarihteki ilk kişidir. Strabon ve Ptolemaios (batlamyus) bu dönemin diğer coğrafyacılarındandır.

ORTA ÇAĞ'DA COĞRAFYA

Orta Çağ Avrupası'nda diğer bilimlerde olduğu gibi coğrafya, kilisenin baskısı ile uzun bir duraklama dönemine girmiştir. Bu dönemde coğrafya bilim mirasına katkı sunmayı, İslam coğrafyacıları üstlenmiştir. Önde gelen bilim adamları Harezmi, Mesudi, İbni Sina, İbn Battuta, Maksidi ve Biruni'dir. İdrisi, Orta Çağ'da Müslüman coğrafyacıların ürettikleri coğrafi bilgi birikimini, 'Kitab-ür-Rüşandi' adlı eseri ile Batıya

aktarmıştır. Biruni, meridyenler arasındaki mesafeyi, Dünya'nın yarıçapını ve onun hareketlerine göre mevsimlerin başlangıç tarihlerini hesaplamıştır. İbn Battuta, 'İbn Battuta Seyahatnamesi' adlı eserinde gezdiği yerlerin toplumsal yapıları, din, dil ve gelenek gibi özellikleri hakkında bilgi vermiştir. Kaşgarlı Mahmut, 'Divanü Lügati't-Türk' adlı eserinde Orta Asya'nın coğrafi özellikleri hakkında bilgi vermiştir.

YENİ ÇAĞ'DA COĞRAFYA

Bu dönemde Avrupa'dan dünyanın birçok yerine coğrafi keşifler yapıldı. Bu keşifleri başlatan önemli denizciler şunlardır: Bartholomeu Dias, Vasco de Dama, Kristof Kolomb ve Macellan'ın yaptığı keşifler sayesinde Dünya'nın bilinen sınırları iyice genişlemiştir. Macellan'ın başlayıp Sebastian del Kano'nun bitirdiği seyahatle Dünya'nın yuvarlak olduğu uygulamalı olarak gösterilmiştir. Fatih Sultan Mehmet'in Batlamyus'un eserlerini Arapçaya tercüme ettirme-

si, Osmanlı'da coğrafyanın gelişmesini olumlu etkilemiş ve bir çok eser ortaya konulmuştur. Bu dönemin deniz coğrafyası alanındaki en önemli eserleri, Piri Reis'in yazdığı Kitab-ı Bahriye ile Seydi Ali Reis'in yazdığı Kitabü'l-Muhit'dir. Yine bu dönemde Seydi Ali Reis'in Mir'atü'l-Memalik başta olmak üzere uzak ülkeler hakkında bilgiler veren birçok eser yazılmıştır. Osmanlıdaki en önemli coğrafi eserlerden biri de Seyahatnamelerdir. Katip Çelebi'nin kıtalar, ülkeler, dünya şekli,

bitkiler vb. konulara yer verdiği Cihannuma (Dünya'nın aynası) ve Evliya Çelebi'nin kırk yıldan fazla süren seyahatlerindeki gözlemlerini aktardığı Seyahatname'si bu alanda en önemli eserlerdir. Bunların dışında Piri Reis'in Kitâb-ı Bahriye'si de tanınmış bir eserdir.

YAKIN ÇAĞ'DA COĞRAFYA

Günümüzdeki modern coğrafya görüşün temelleri 19. yüzyılın başlarında Alman coğrafyacılar tarafından atılmıştır. Bunlar, fizik coğrafyanın kurucusu kabul edilen Alexander van Humboldt, beşeri coğrafyanın kurucularından Carl Ritter ve beşeri coğrafyanın bir başka önemli ismi Friedrich Ratzel'dir.

ÜLKEMİZDE COĞRAFYA

Ülkemize modern coğrafya 20. yüzyıl başlarında girmiştir. Faik Sabri Duran, Ali Macit Arda ve Hamit Sadi Selen gibi isimler ülkemizde coğrafya biliminin temellerini atmışlardır. Coğrafyanın gelişmesine katkıda bulunan diğer coğrafyacılar; Cemal Arif Alagöz, Besim Darkot, İbrahim Hakkı Akyol, Reşat İzbirak, Sırrı Erinç ve Hayati Doğanay'dır.

COĞRAFYAMIZ

Erva Dilara Tolunay
10A

Coğrafya, sözlük anlamı olarak yeryüzünün tanıtılıp tasvir edilmesidir. Dışarı dikkatli bir şekilde baktığımız zaman gördüğümüz her yerde coğrafya vardır. Hava, su, dağ, binalar, bitki, yollar, araçlar hep coğrafyayla alakalıdır. Sizce neden insanlar otobüslerdeki cam kenarını tercih ederler? İnsan sürekli çevresini merak etme duygusu içerisinde olduğu için farklı coğrafyaları görmek tanımak ister.

Daha geniş anlamıyla düşündüğümüzde coğrafya; doğa ve insana ait konum, dağılışı, sistemler, süreçler ve etkileşimleri açıklayan bilim dalıdır. Birçok kişiye göre farklılık gösteren tanım bana göre “Hayatımızda her şeyde izi olan bilimdir”.

Coğrafyayı bilmemizin amacı insana yaşadığı bölge ve dünyayla ilgili coğrafi bilinç kazandırmaktır. Gün, ay, yıl içinde yaşanan doğal ve beşeri unsurların çoğu coğrafyayla ilişkilidir. Gece gündüz oluşması, ay ve güneş tutulması, heyelan deprem gibi doğal afetler, giyim türlerinin değişmesi gibi örnekler verebiliriz. Yaşamın kendisi olan coğrafyayı öğrenip hayatımızı ona göre biçimlendirmeliyiz.

Örneğin kaktüs bitkisi. İçerisinde çok fazla suyu barındırdığı, sıcaklık farklılıklarına karşı dayanıklı olduğundan dolayı çöllerde kolaylıkla yetişebilir. Kaldı ki gül için aynı şeyi söyleyemeyiz. Gül bitkisi çok fazla su istediğinden dolayı çöl ortamında yetişmesi mümkün değildir. Bu örneklerden de anlayacağımız üzere her bitkinin yetişeceği ortam farklıdır.

Ülkemizde yaz mevsimi yaşanırken Afrika'nın güneyinde yer alan Güney Afrika Cumhuriyetine yolculuk yapacak birinin yanına alacak kıyafetler ince, kısa kollu kıyafetler ve yazlık ayakkabılar olmamalıdır. Ülkemizde yaz mevsimi yaşanırken dünyanın eksen eğikliğinden dolayı Gü-

neden
coğrafya
öğrenmeliyiz

ney Afrika Cumhuriyetinde kış mevsimi yaşanmaktadır. Bu yüzden gideceği yere kalın, uzun kollu kıyafetler ve botlar olmalıdır.

Uzun süre uçakla seyahat edecek biri uçuş süresi ve gittiği yerin ulusal saatinden kaynaklı zaman farkını düşünerek hareket etmelidir. Bilinçli davranılırsa daha kolay atlatılır.

Coğrafya insanların yaşadığı alanlardaki meydana gelen olay ve olguların gerçekleşme nedenini gösterdiği için çok önemlidir. Çünkü insanın çevre koşullarına uygun şekilde davranıp ona göre önlemler alması gerekir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte insanoğlunun bilgi-iletişim alanlarında yaşanan hızlı değişim yerel bölgesel ulusal ve küresel etkileşimleri arttırmıştır. Buna bağlı olarak coğrafyamızda bozulmalar meydana gelmiştir. Bu bozulmalar ekosistemlerin işleyiş düzeyini değiştirerek çevresel problemlere yol açmakta ve bütün dünyayı etkilemektedir.

Coğrafya tüm bu özelliklerinden dolayı günlük hayatla kolayca ilişkilendirilebilir. Kısaca coğrafya fiziki ve beşeri dünya ile uyum içinde olmayı öğretir. Günümüz-

de dünyanın birçok bölgesi karşılıklı etkileşim içerisinde. Coğrafi bilince sahip insan uzaktan algılama, navigasyon gibi konulara hakimdir ve gelişmelere açıktır. Bu kişiler teknolojiyi çok daha iyi kullanılır. Bu ve benzeri olaylarda coğrafya öğrenmemizin hayatımızı ne kadar kolaylaştıracağı ortaya çıkar.

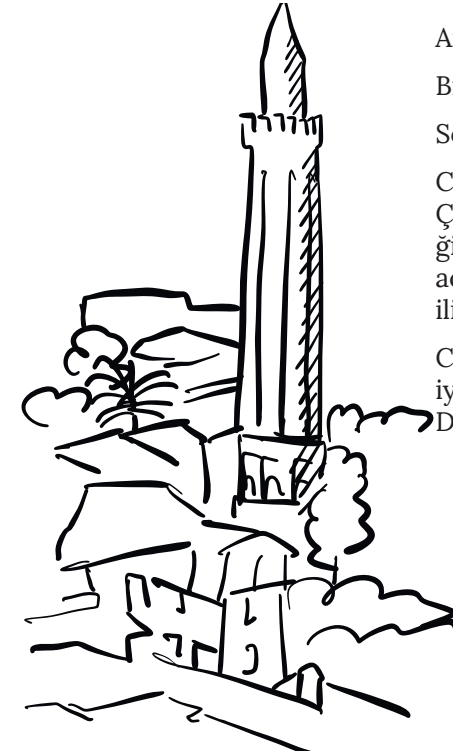
Coğrafi Bilinç Kazanan İnsan

- İnsan ve doğa arasındaki ilişkiyi fark eder.
- Mekanı doğru ve etkili kullanılır.
- Gelecek nesilleri düşünür ve çevreyi korur.
- Ülke kaynaklarını iyi bilir.
- Toplumsal değerleri bilir, ülkesini sever.
- İnsanı ve çevreyi koruma bilincine sahip olur.
- Çözüm önerileri üretir.
- Haritaları okur.
- Bilgi teknolojilerini kullanır.
- Coğrafi bilgilerini sorgular.
- Arazi çalışmaları yapar.
- Bilginin zamanla değişebileceğini bilir.
- Sosyal becerilere sahip olur.

Coğrafi bilinç kazanmış insan çevreyle daha barışık yaşar. Çevreye zarar vermez. Hangi sonuçların ortaya çıkabileceğini bilir. Coğrafi farkındalığı kavramış bireyin coğrafi bakış açısı gelişir. Coğrafi bakış açısına sahip birey neden sonuç ilişkisini çok daha iyi bildiğinden yanlış kararlar vermez.

Coğrafyayı çok iyi öğrenmeli; çevremizi, ülkemizi, dünyayı iyi tanımalı, doğayı seven gelecek nesillere daha temiz bir Dünya bırakabilen insanlar olmalıyız.

ENDEMİK BİTKİ CENNETİ

Antalya

Duygu Adıgüzel
10C

Ülkemizde 12 bin çeşit bitki yetişiyor. Şöyle ki Avrupa kıtasının tamamında 13 bin bitki yetişirken Avrupa'nın 15te biri büyüklüğündeki ülkemizde 12 bin bitki yetişiyor. Bu zengin çeşitliliği elbette ki ülkemizin iklim ve toprak özelliklerindeki farklılığına borçluyuz. Türkiye'nin bitki örtüsünün 4'te birine ev sahipliği yapan Antalya'da yaşıyoruz. Antalya ülkemizin endemik bitki bakımından en zengin ilidir. Antalya turizmden sonra azımsanamayacak bir özelliğiyle daha ön plana çıkıyor: 840 çeşit endemik bitki türünü topraklarında barındırmasıyla! Antalya son yıllarda denizi, kumu, tarihi ve doğal yerlerinin yanı sıra endemik bitkileriyle de dikkatleri üzerine çekiyor.

Endemik bitki bulunduğu bölgenin ekolojik şartları yüzünden sadece belirli bölgelerde yetişen dünyanın başka yerinde hayatta kalma ihtimali olmayan bitki türüdür.

Önemi: Endemik bitkiler bölgenin tanıtımı konusunda önemli rol oynar çünkü geçmişten aldıkları isimleri günümüze taşır, tüm dünyaya duyurur. İsimlerini geçmişteki uygarlıkların adından (Likya lalesi / orkidesi, ebem güzeli, havacıva otu) kentlerden (Antalya orkidesi, Antalya yapışkan otu, Antalya çan çiçeği) ilçelerden (Elmalı yapışkan otu, Alanya kayagülü, Serik armudu) antik kentlerden, dağlardan, deniz ve göllerden alarak ülkenin tanıtımını yapar.

Endemik bitki türünden zenginiz. Peki ne kadar farkındayız? Antalya orkidelerini ve biyolojik çeşitliliğini koruma derneği ANTOK, hazırladığı Antalya'nın beşi bir yerde projesinde, yok olmak üzere olan 5 bitki türünü koruma altına aldı. Ayrıca 44 bitkinin de yok olmakla karşı karşıya olduğunu açıkladı.

Koruma Altına Alınan Bitkiler: Kemer orkidesi, olimpos safranı, side canavarotu, kaputaş andızotu ve kangay.

Bu güzelliklerin farkında olmalı ve elimizden kayıp gitmemesi için harekete geçmeliyiz!

Bir Günde Dört Mevsim

— Fatma Dilara Karakaya - 10C

16 Şubat Pazar günü dergimize yazı yazmak için okulda arkadaşlarla buluştuk. Hocamızı beklerken bahçe duvarının kenarındaki çiçekleri fark ettik. Daha mart ayına girmeden çiçeklerin açması bize ilkbaharın gelişini fısıldıyordu. Biz bu durumu heyecanla birbirimize anlatırken hocamız geldi ve Konyaaltı'na doğru yola koyulduk.

Konyaaltı'na vardığımız zaman insanların plaja doğru akın ettiklerini gördük. Bu kış gününde insanlar nasıl denize giriyor, diye birbirimizle baktık. Daha sonra denize doğru yürüyüp suyun sıcaklığına baktık. Bu sayede suyun ılık ve girilebilir olduğunu fark ettik. Bir süre sonra pek çok insanın plajda güneşlendiğini ve denize girdiklerine tanık olduk. Burada yarım saat oturduktan sonra 45-50 dakika uzaklıktaki Saklıkent Kayak Merkezi'ne gitmek için yola çıktık. Yolculuk esnasında bazı ağaçların çiçek açtığını, çiftçilerin tarlalarını sürdüklerini ve ağaçların budandığını gördük. Yolculuk bir süre böyle

devam etti. Torosların eteklerine doğru yol alırken havanın git gide soğuduğunu hissettik. Eteklerden zirveye doğru tırmandıktan sonra bembeyaz görüntüsüyle Saklıkent karşımıza çıktı. Biz de coşkulanan bir çocuk sevinciyle kendimizi karların içinde bulduk. Burada bir süre kayak yaptık, kartopu savaşlarıyla birbirimize bol bol kar yedirme fırsatı bulduk derken dönüş vakti gelmişti. Son kez etrafa baktıktan sonra artık dönüş için hazırдық.

Bir gün içerisinde, bir şehirde dört mevsimi birden yaşadık. Hani derler ya "Antalya' da yaşayanlar dört mevsimi birden yaşar" diye boşana demiyorlar tabi ki. Aynı gün içinde Beydağları zirvesinde bulunan Saklıkent' te kayak yapabilir, sonra da Konyaaltı sahiline inerek denize girebilirsiniz ama denizden çıkınca aniden bastıran bir yağmurla ıslanabilir ve arkasından açan güneşle yine ısınabilirsiniz. Dedim ya Antalya burası bir günde dört mevsimin güzelliğine tanık olursunuz.

Antalya

Sakin Şehirler

— Beyza Yapıcı - 10B

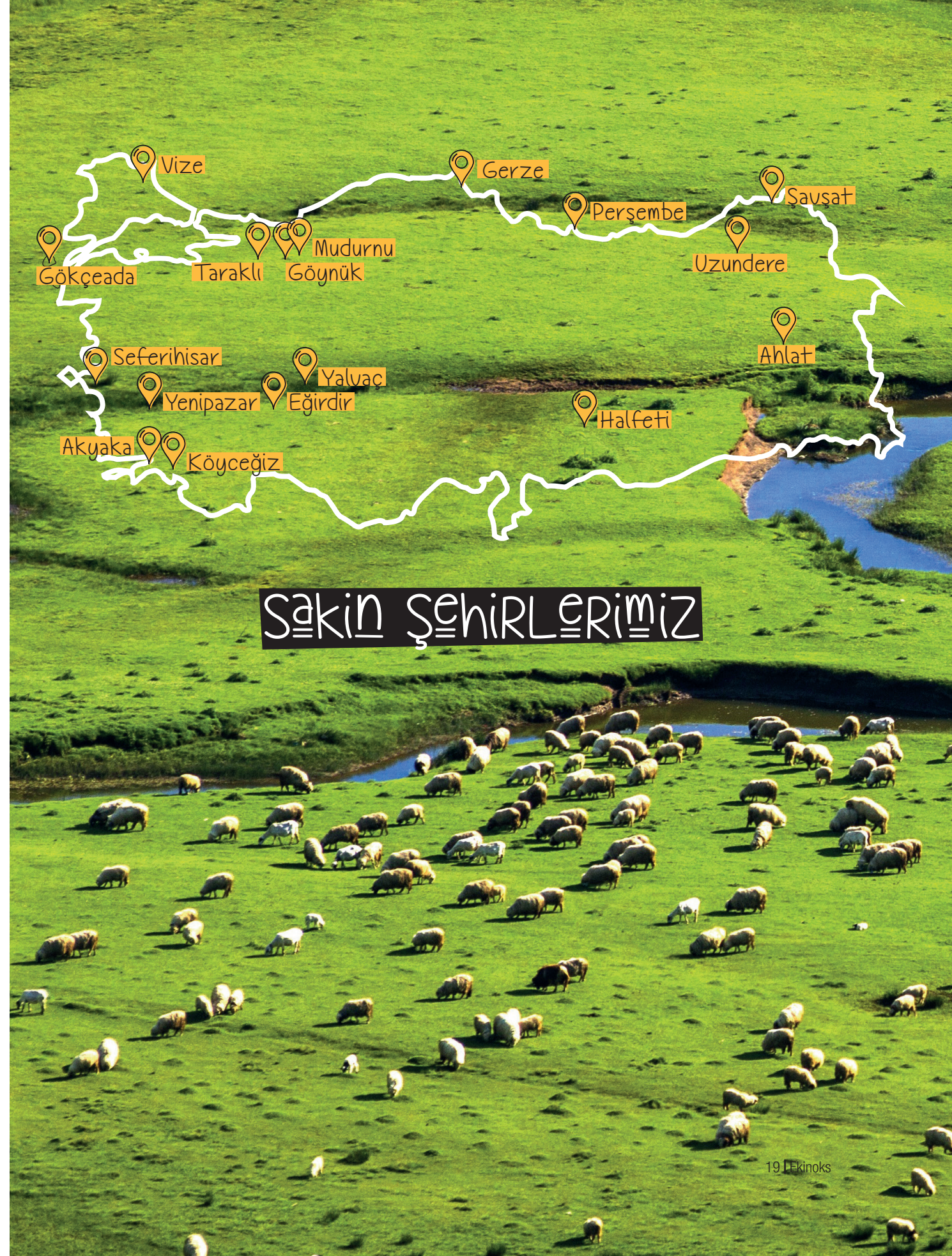
Sakin şehirler, ilk kez İtalya’da ortaya çıkmış bir kavramdır. Başlangıçta 4 Şehrin oluşturduğu birlik, 2016’da 30 ülkede 208 üyeye ulaşmıştır. Sakin şehirler Cittaslow (Çitaslov) olarak tanımlanmaktadır. Citta İtalyanca şehir slow ise İngilizce de yavaş anlamına gelmektedir.

Sakin şehirler, hızla küreselleşen ve birbirine benzeyen şehirlere karşı gelişen bir harekettir. Bu birliğe üye olmak için 70 kritere uymak gerekir. Bu kriterlerle belirlenen asıl hedef; şehirlerin mimari yapılarını gelenek ve göreneklerini, zanaatlarını, yerel yemeklerini ve esnafını korumaktır. Bu şehirlerde insanların rahatça gezebilecekleri ve dinlenebilecekleri belirlim alanlar trafiğe kapatılmaktadır. Hava ve ses kirliliğini önlemek amacıyla bisiklet ve fayton kullanımı özendirilmektedir.

Türkiye’de sakın şehirler unvanına sahip 17 şehir bulunuyor. Bu unvanı ilk alan şehir Seferihisar’dır (İzmir). Eğirdir (Isparta), Gerze (Sinop), Gökçeada (Çanakkale), Akyaka (Muğla), Perşembe (Ordu), Halfeti (Şanlıurfa), Şavşat (Artvin), Taraklı (Adapazarı), Uzundere (Erzurum), Yenipazar (Aydın), Yalvaç (Isparta), Vize (Kırklareli), Göynük (Bolu), Mudurnu (Bolu), Köyceğiz (Muğla) ve Ahlat (Bitlis) ülkemizdeki diğer sakın şehirlerdir. Bu şehirler sakın şehirler unvanıyla birlikte önemli bir turizm potansiyeline kavuşmuştur.

Cittaslow Nedir?

“Sakin şehir” anlamına gelen Cittaslow 1990 yılında İtalya’da kurulmuş, uluslararası bir belediyeler birliği hareketidir. Bir kentin Cittaslow olması için Cittaslow felsefesine uygun hareket etmesi, nüfusunun 50.000’in altında olması ve Birlik’e sunduğu başvuru dosyası üzerinden yapılan değerlendirmeden geçer puan alması gerekmektedir. Bir kentin değerlendirmeden geçmesi için çevre politikaları, altyapı politikaları, sosyal uyum, kentsel yaşam kalitesi politikaları gibi kriterlerin yerine getirilmesi gerekiyor.

Sakin Şehirlerimiz

Karain Mağarası

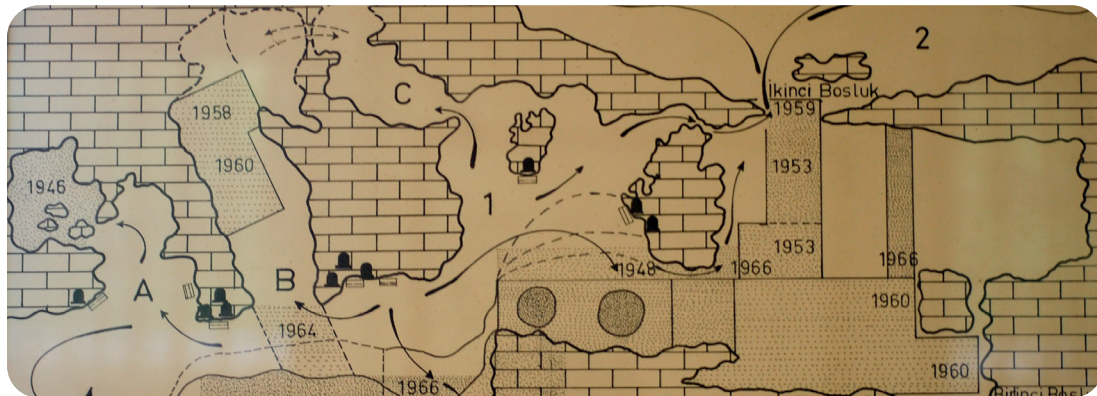
— Fatma Dilara Karakaya - 10C

Karain Mağarası, Türkiye'nin en büyük doğal mağaralarından biridir. Denizden yüksekliği 430-450 metredir. Antalya'nın 30 km kuzeybatısında eski Antalya-Burdur karayoluna 5–6 km uzaklıkta bulunan Yağca mahallesi sınırları içinde bulunur. Antalya-Burdur karayolunun 13. km'sinde Karain işaret levhasından sola dönülerek Karain Mağarası yoluna girilir. Antalya'ya uzaklığı 27 km'dir. 1946 yılından beri kazılar yapılmaktadır. Yapılan kazılardan, bölgenin günümüzden 500.000 yıl kadar önce de yerleşim merkezi olarak kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Türkiye'nin içinde insan yaşamış en büyük mağarasıdır. Buluntular mağaranın hemen yakınında bulunan Karain Müzesi'nde ve Antalya Müzesi'ndeki tarih öncesi bölümde sergilenmektedir.

Karain Mağarası, Anadolu ve Yakın Doğu tarihi açısından önemli bir paleolitik merkezdir. Mağara paleolitik, neolitik, kalkolitik, eski tunç gibi protohistorik çağlarda ve klasik çağda insanlar tarafından sürekli bir biçimde iskan edilmiştir. Karain Mağarası'nda yapılan kazılarda elde edilen arkeolojik buluntular alt paleolitikten geç Roma dönemine kadar görülen yerleşim izleri ile Anadolu arkeolojik çalışmalarında önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Klasik dönemlerdeki kullanım daha çok Adak Mağara (tapınak) niteliğinde olup, mağara alnı ve dış duvarları üzerinde Grekçe kitabe ve nişler bulunmaktadır.

Yeryüzünde bilinen paleolitik mağaraların çoğu sadece bir dönemi temsil ederken Karain alt, orta ve üst olarak kesintisiz bir katmanlaşma göstermekte ve bu katmanlardan elde edilen veriler, özellikle Avrupa ve Yakın Doğu arasındaki bağlantılar ve göç yolları hakkında fikir vermesi açısından önem taşımaktadır. Karain'den ele geçirilen Anadolu'da bilinen en eski insan kalıntılarının yanı sıra mağarada ortaya çıkarılan taşınabilir sanat ürünleri Anadolu sanatının ilk örnekleridir.

Ayrıca, verdiği bitki ve hayvan kalıntıları ile Batı Akdeniz'in eski çevresinin ortaya konmasında önemli bir rol üstlenen Karain, çevresindeki diğer mağaralarla birlikte doğal ve kültürel özellikleri dolayısıyla karma sit olarak Dünya Miras Listesi'ne önerilmektedir. Mağaradaki kazılar hala devam etmektedir.

Karain Mağarası

— Aleyna Kolkurdu - 10C

Antalya'nın doğal ve tarihi mekanlarını gözlemek için çıktığımız yolda ilk olarak Karain mağarasına uğruyoruz. Karain mağarasına çıkışımızı 300 metrelik merdivenlerle sağladık. Çıktık çıkmasına ama yolda ayaklarımızın kayması, yorulmamız gibi zorluklar olsa da merdivenlerin aralarına koydukları banklar yardımımıza koşmuş oldu bir bakıma.

Sonunda mağara girişine geldiğimizde biraz bilgi alıyoruz öğretmenlerimizden. İlk girişte kazı çalışmalarının hala devam ettiğini görünce bakişlarımız mağaranın tavanının karardığını görünce rehber hocalarımızdan zamanında burada yaşamış olan insanların ısınmak için ateş yakınca karardığını öğreniyoruz. İçeriye doğru adımlarken bu seferde yarasa sesleriyle karşılaşyoruz. Biraz ürksekte bir zaman sonra alışıp devam ettik gezimize. Köşelere konumlandırılmış spot ışıkları sayesinde görüş açımız aydınlanıyor. Sarkıt ve dikitlerin birleşmiş ya da birleşmekte olduğunu görüyoruz. Bu sütunlar sanki bir villanın kolonlarını anımsatıyordu bize.

Artık mağaradan çıkarken zor gelmiyor merdivenden inmek. Fotoğraflarımızı çekip notlarımızı aldıktan sora ikinci varış noktamıza doğru yol alıyoruz.

Güver Uçurumu

— Aleyna Kolkurdu - 10C

Antalya'nın doğal güzelliklerini görmek için çıktığımız gezimizin ikinci durağında yemyeşil bir kanyon vadi ile buluşuyoruz. Bura ya gelirken her ne kadar engebeli bir yolu geçsek te yine bozguna uğramıyor harika bir manzara ile karşılaşyoruz. Bazılarımız yükseklikten korksa da biz yine de en kıyısına gidip aşağıya merakla bakıyoruz. Orayı da fotoğrafladıktan sonra arabalara geri binip aşağıya inmek için yola koyuluyoruz. Uçurumun dibine inince şırl şırl akan bir akarsuyla karşılaşılıyor. Dinlendiren sesi ile huzur bulurken bir yandan da akarsuyun yanındaki kayalar ve karstik şekilleri incelemeye başlıyoruz.

Buradan da dergimiz için notlar aldıktan sonra ağaçların arasında küçük ve kendi çapımızda piknik yapıp yorgun ama bir o kadar da mutlu bir şekilde gezimizi sonlandırdıktan sonra okulumuza geri dönüyoruz.

Eğirdir

YAVAŞ YAŞA

Eğirdir

— Beyza Yapıcı - 10B

Isparta'nın ikinci sakin şehri unvanına sahip ilçesi olan Eğirdir, Isparta'ya 34 kilometre uzaklıktaki Eğirdir Gölü kıyısında bulunuyor. Ülkemizde sakin şehirler listesine kabul edilen ilçelerden biri olan Eğirdir, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı medeniyetlerine ev sahipliği yapmıştır. Milattan önce 4. yüzyıldan kalan Eğirdir Kalesi ile 13. yüzyıldan kalan Hızırbey Camii ve Dünderbey Medresesi gibi tarihi yerlere sahiptir. Eğirdir halkı tarafından Atatürk'e verilen Can Adası, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Dağ Komando Okulu, ender rastlanan Kasnak Meşesi ve Sığla Ormanları, Türkiye'nin en önde gelen Kemik Hastalıkları Hastanesi, elması ve sadece Eğirdir'de görülen Apollo Kelebeği ile tarih ve doğa zengini olan Eğirdir'in, aynı adı taşıyan gölü de Türkiye'nin en büyük ikinci tatlı su gölüdür.

GÖLLER YÖRESİ

Aleyna Kolkurdu
10C

Göller Yöresi, Akdeniz bölgesinde bulunan Acıgöl, Akgöl, Beyşehir, Burdur, Eber, Eğirdir, Gavur, Ilgın, Işık, Karamık, Karataş, Kovada, Salda, Suğla ve Yarıklı göllerinden oluşan adadır. Burdur, Antalya, Konya ve Denizli toprakları içinde yer alır. Akdeniz iklimiyle İç Anadolu step iklimi geçiş bölgesindedir. Yeryüzü şekilleri, bitki örtüsü, yaban hayatı ve adeta birer nazar boncuğu gibi araziye dağılmış gölleri ile ülkemizin etkileyici yörelerindendir. Dergimizin ilk sayısında coğrafyanın nazar boncuklarını yani göllerini tanıtacağız.

SALDA Gölü

Karstik oluşumludur, suları tuzludur. Cumhurbaşkanı kararı ile özel çevre koruma bölgesi ilan edilmiştir. Suyun temizliği ve turkuaz rengi ile olağanüstü manzaraya sahiptir. Gölün suyunda magnezyum, soda ve kil bulunması bazı cilt hastalıklarının tedavisinde olumlu sonuçlar gösterdiği görülmüştür. Kendi içinde yedi beyaz ada bulunmaktadır ve su çekildikçe bu adacıklarda görünmeye başlar. Kendine ait salda yosun balığı vardır.

■ Acıgöl

Suları sodalıdır. Türkiye'nin tek, dünyanın ikinci büyük temiz ve doğal sodyum potansiyeline sahiptir. Tektonik bir göldür. Flamingo gibi acı suyu seven hayvanların üreme ve konaklama yeridir. Göl balık yaşamına uygun değildir. Ülkemizdeki sodyum sülfatın % 90'ı bu gölden sağlanmaktadır.

■ Eğirdir Gölü

Tektonik-karstik yapılı bir tatlı su gölüdür. İçme ve kullanma suyu olarak kullanılır. Türkiye'nin en büyük ikinci tatlı su gölüdür. Birçok göçmen kuşun konakladığı ve kışı geçirdiği önemli bir sulak alandır. Sazan, gümüş balığı, kerevit, yengeç gibi bazı canlılara ev sahipliği yapmaktadır.

■ Akgöl

Karstik bir göldür. Göl tarım için kurutulmuş, daha sonra tarım için elverişli olmadığı ortaya çıkmıştır. Önce ortasından yol geçmiştir ama yine de su ile doldurulup göl haline gelmiştir. Yarıklı Gölü'ne inemeyen flamingolar bu göle gelmiştir.

■ Kovada Gölü

Tektonik-karstiktir. Eğirdir gölünden sularla beslenmektedir. Kovada gölü ulusal park olarak koruma altına alınmıştır. Hidroelektrik santraliyle ekonomiye katkı sağlamaktadır. Elektrik üretiminden dolayı göl sularında azalma ve seviyesinde düşme olmaktadır.

■ Yarıklı Gölü

Karstik bir göldür. Tehlike altında olan dik kuyruklular ve kışlamak için gelen angut kuşları buraya uğramaktadırlar.

■ Akşehir Gölü

Kapalı havzaya sahip bir göldür. Kıyıları tatlı, derinlere ve kuzeybatıya doğru gidildikçe kayaçlarından dolayı tuzludur. Nasrettin Hoca'nın maya çaldığı göldür. Göçmen kuşları için önemli bir uğrak noktasıdır. Sazan ve turna gibi ticari değeri yüksek balıklar yetişir. Aşırı su tüketiminden dolayı göl seviyesinde alçalma ve alanında küçülme olmaktadır.

■ Burdur Gölü

Göl suyu tuzludur. Gölü besleyen akarsuların aşırı kullanımından dolayı tuzluluk oranı artmakta ve göl seviyesi azalmaktadır. Nesli azalmakta olan dik kuyruklu ördeklerin % 75'i bu gölde kışlamaktadırlar. Burdur Dişli Sazancığı dünyada sadece bu gölde bulunur. Eskiden 144 farklı kuş türüne ev sahipliği yapan bölgede şimdi 25 türünün kaldığı görülmüştür.

■ Beyşehir Gölü

Tektonik bir göldür. Ülkemizin en büyük tatlı su gölüdür. Sakarca kazı, dalmaçya pelikanı gibi birçok göçmen su kuşları avlanmak, kamış adalarda kuluçkaya yatmak ve bazıları da kışlamak için burada bulunurlar. Çok fazla adası vardır. Beyşehir Gölü milli park kapsamında koruma altına alınmıştır. Konya ovasının sulanması için gölden su çekilmektedir.

■ Eber Gölü

Türkiye'nin sulak alanlarından bir tanesidir. Gölün büyük bir kısmı kamışlarla kaplıdır. Afyon Seka kağıt fabrikası ihtiyacının bir kısmını bu gölde yetişen kamışlardan sağlamaktadır. Gölün üzerinde çok sayıda yüzen adacık yer alır.